

Psykologien, språket og mennesket

Jonas S. R. Leversen

Psykolog

SPRÅK OG PSYKISK HELSEVERN

Språket i pasientjournaler skaper avstand, skrev Siri Erika Gullestad i augustutgaven. «Kvifor er eg vorten skyteskive», spurte psykiater Ola Marstein i septembernummeret. Han mente psykologer og psykiatere må stå sammen mot byråkratiseringen, mens Liv Aalen tok til orde for en humanistisk revolusjon.

I tidsskrift for Norsk psykologforening 8/14 skriver professor i psykologi ved Universitetet i Oslo, Siri Erika Gullestad, at psykologene har adoptert psykiatriens journalspråk. Ifølge Gullestad er det å eksempelvis bruke ordet «gråtlabil» fremmedgjørende og – skal man tolke den siste setningens påkalling av en humanistisk revolusjon – umenneskelig.

Jeg er enig i at man godt kan bruke «tar lett til tårene», «er trist» eller lignende i stedet for «gråtlabil» i journalen. Men jeg er uenig i at det er noen naturlig sammenheng mellom journalens språk og psykologens nærhet til og forståelse av pasientens lidelse. Det som skjer i terapirommet, er ikke det samme som hvordan det blir skriftliggjort: Det er fullt mulig å være til stede i pasientens fenomenologi og etterpå formidle det skriftlig i en form som kan deles med andre. Å håndtere flere diskurser parallelt er hverdagen til psykologer i dagens psykiske helsevern, og danner også grunnlaget for godt tverrfaglig arbeid. Der det før var én rådende diskurs, er det nå flere.

Det har med andre ord skjedd mye siden 70-tallet. Pasientene har fått økte rettigheter, og journalen har dermed også i større grad blitt et juridisk dokument. Flere aktører kan få innsyn i journalen, og et objektivt språk kan derfor også være ivaretagende overfor nettopp pasienten. Kort sagt: Det er forskjell på tekst i journal og intersubjektivitet i mellommenneskelige møter.